

© FLI

© FLI

Hoe stel je vast of een big dood is na euthanasie?

- Nadat een dodingsmethode is toegepast, bestaat nog steeds het risico dat varkens niet dood zijn omdat de methode onjuist of niet effectief werd toegepast.
- Een gebrek aan goede monitoring om vast te stellen of het dier dood is kan leiden tot het afvoeren van levende dieren. Dit leidt tot onnodige pijn en lijden bij deze dieren. Daarom moet de dood van elk varken worden bevestigd, voordat het karkas wordt verwijderd.
- Dode biggen hebben geen spiertonus, ademhaling (apneu), hartslag en vertonen geen reactie op aanraking van het hoornvlies, oogleden of pupillen.

Wettelijke vereisten

Verordening van de Raad (EC) **No 1099/2009** definieert het doden van dieren in noodsituaties "[...] het doden van dieren die zodanig gewond of ziek zijn dat dit met ernstige pijn of ernstig lijden gepaard gaat, terwijl er geen andere praktische mogelijkheid is om die pijn of dat lijden te verlichten; [...]" {Artikel 2, def. d)};":

Definieert "Het is een ethische plicht om productieve dieren die veel pijn lijden te doden indien er geen economisch haalbare manier is om die pijn te verlichten. In de meeste gevallen kunnen dieren gedood worden met inachtneming van adequate welzijnsregels.." {Overweging 12};

en verzoekt als algemene vereiste voor het doden en daarmee verband houdende activiteiten "er wordt ervoor gezorgd dat de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden wordt bespaard.." {Artikel 3, Paragraaf 1};

"In noodsituaties neemt de houder van de betreffende dieren alle noodzakelijke maatregelen om de dieren zo snel mogelijk te doden." {Artikel 19}

Opmerking: de vermelde vereisten zijn niet volledig. Bovendien is er mogelijk strengere nationale wetgeving van kracht. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de specifieke vereisten, zie de review "[Review on euthanasia of suckling piglets on farm](#)".

Inspectie methode (aanbevolen)

- Indien de officiële inspecteur aanwezig is wanneer een dier door de varkenshouder wordt geëuthanaseerd, ziet hij/zij toe op de uitvoering van het doden van het dier, en het verplichte bevestigen van overlijden.
- De inspecteur geeft de varkenshouder waar nodig advies om de toepassing van de dodingsmethode te optimaliseren en verleent assistentie bij de vaststelling van het overlijden voordat het karkas wordt verwijderd.
- In het geval de toepassing ineffectief is, zal de inspecteur de varkenshouder instrueren om onmiddellijk passende maatregelen toe te passen, indien dit nog niet door de varkenshouder wordt gedaan.
- Als de inspecteur niet in de gelegenheid is aanwezig te zijn wanneer de varkenshouder een dier euthanaseert, kan hij/zij naderhand een post mortem keuring uitvoeren. De post mortem keuring kan fouten in de toepassing van de dodingsmethode aan het licht brengen, evenals een vertraagde dood van het dier resulterend in een langdurige periode van pijn en lijden.

Varkenshouders moeten van elk dier dat op het bedrijf wordt geëuthanaseerd vaststellen of het dier ook echt dood is. Dit wordt gedaan door op de aanwezigheid van vitale tekenen van cardiovasculaire, respiratoire en neuronale werking te controleren.

Beoordeel elk varken onmiddellijk na het einde van het dodingsproces en vóór verwijdering van het karkas op alle volgende indicatoren: lichaamsbewegingen, ademhaling, cornea (hoornvlies)-, palpebrale en pijnreflexen, hartslag en pupilgrootte. Als een van de indicatoren aanwezig is, kan het overlijden niet worden bevestigd en moeten corrigerende maatregelen worden genomen.

	Hoe check je de indicator? 	
Lichaamsbewegingen Afwezigheid van spiertonus, een volledig ontspannen lichaam	Controleer de kaakspanning (onderkaak) met uw handen. 	Lichaamsbewegingen Aanwezigheid van spiertonus, geen volledig ontspannen lichaam
Ademhaling Afwezigheid van ademhaling, apneu	Controleer het lichaam visueel op bewegingen van borst en/of buik, of luister met een stethoscoop of er ademhalingsgeluiden zijn, of houd een spiegel dicht bij de neusgaten en controleer op condensatie. 	Ademhaling Aanwezigheid van ademhaling
Cornea en palpebrale reflex Er wordt niet geknipperd als reactie op palpebrale en corneale prikkels	Raak de laterale ooghoek (palpebrale reflex) of het hoornvlies (corneale reflex) aan met uw vinger of nog beter met de punten van een pantograaftang. 	Cornea en palpebrale reflex Er wordt geknipperd als reactie op palpebrale en corneale prikkels
Hartslag Afwezigheid van een hartslag en/of pols	Luister naar het hart vanaf de linkerkant van het lichaam (bijv. met een stethoscoop) en/of palpeer de pols (bijv. A. femoralis of A. auricularis) indien mogelijk. 	Hartslag Aanwezigheid van een hartslag en/of pols
Pupil grootte Verwijde pupillen (mydriasis) als vroeg teken van hersendood	Spreid de oogleden van één oog van de big met de vingers en controleer de grootte van de pupil met een zaklamp. 	Pupil grootte Gecontracteerde pupillen (miosis)

Bron van de indicatoren: EFSA AHAW Panel, 2013, 2020

Co-funded by the European Union

EU Reference Centre for Animal Welfare Pigs

Als u vragen of opmerkingen heeft over deze factsheet kunt u contact opnemen met EURCAW-Pigs via info.pigs@eurcaw.eu